

מסורת הש"ס

(א) [שבת פ"ג, ט] (דף נ"ד);
(ב) [סוף פרשה מד, ד] ש"ך
[ע"ב, ט] [מנחת טו, א] (א) כ"ל
כדמילת, רש"י,

הגהות הב"ה

(א) רש"י פ"ג ד"ה אכל פיסל
וה' שאין גזירה עשה ואין
רוחב כ"ל ומתן אמות
ממק: (ב) ד"ה כל וכו'
שנקרא שם א' כ"ל ומתן
על ממק: (ג) ד"ה חייב וכו'
לכנס אבינו בביתו בין
המקום: (ד) הוב' ד"ה
לפוקי וכו' וי"ל דמה
שהאדא:

מוסף רש"י

בשתי ראשיות ומסור
אלה שם הפסק צינע
[שבת פ"ג, ט]. פטור. דרשות
מחלקות (בדורות פ"א). והוא
שיש חיוב חטאת ביניהם.
שעסקות כד"ה: אכל אס
היה כדמילת פסוקי. כגון
קרקע יתר מביט פסחים או
כקטן וכו' כדמילת פסחים אס
לכ"ה וכו' ואכל ליה וכו'
מלי גרומה מביט זה לשון
זה ומלי גרומה מביט זה
לכוס זה שיהא פסחה לה.
חייב, דמין דלא מפסקי לה
ר"ה מלי שיהא הוא [שבת
פ"ג, חצובה]. שם דלא הוא
(ע"י ד"ה).

מוסף תוספות

א. דאי לא הכי הו'
כלבד. גיטין ע"ז: פוה"ה
פליג. ב. דיש לחלק בין
כדמילת גמור לכדמילת
המיתלטל. ש. א. והנה
דבריו מרמז אחר דשם
הם דבריו מרמז כבאן.
יט"א. (עין מדינת)
חמ"ס דלא. א. עולי
מצרים. ג. ימות. ח.
ו. ועבר הירדן היא ארץ
סיחון ועודן אלמא
שקדשהו עולי בבל. חס'
ימות ט. א. אבל ארץ
סיחון כדמילת ממון
ומואב לא קדשו עולי
בבל. ש. ועין מדינת.
ח. שלא קדשהו אפי'
עולי מצרים. חס'. ש.
ט. שלגולה אחר שם
של מעשר עני מביאין
מערב שני והרי בשבת
מביאין מעשר עני לפיכך
ראוי להביא בשביעית
מעשר עני. י"ש יום פ"ד
מ"ג. י. וה"פ וכו' דאמר
מר הורב כדמילת וכו'. חס'
ש. יא. מצרים חר"ל, מה
עמון ומואב חר"ל, מה
מצרים שהיא קרובה
שאוהב מעשר עני כד'
שעסקו עליה עניים אף
עמון ומואב כו'. ש.
יב. דהא לר' אליעזר
מספקא ליה וכו' אי סבר
קדושה ראשונה קדושה
לעתידי לבא או לא וכו'
היושע ס"ל קדושה לעתידי
לבא ואפי"ה אית ליה במס'
דיים בעמק ומואב כו"א
וכו'. ש. יג. [ד]מקדאמר
הון וחוריש משעב
שביעית היתה. חס'
שקדשו. פ. (ע"ש גרש'
ד"ה סקן). יד. לפי
שאריותיו עליהן אסור
עבודת קרקע. רש"י מדינת
י.

נרשום אחס. כד"ה עממה שהוציא זה חצי גרומה ראשון בזה
עממה הוציא האחרון: **נשפי ראשיות.** הרצים המופלגים זה מזה
פטור דרשויות מחלקות ס"ל: **ואמר רבה.** אימתי חשיבי שתי ראשיות:
והוא שיש חיוב חטאת צינע. שיש רש"י בין שתי ראשיות שאל הוציא

ממנו לכן או מן הכנים לו חייב
חטאת הלכך חשיב הפסק לעשות
שמים: **אכל כדמילת.** כגון בקעה
שצנעים לא מחלקה להו דבטל מן
המורה להכא ולהכא: **אכל פיסל**
לא. כגון חמיכת ע"ז או עמוד שאין
גבוה י' (א) אמות ואין רוחב ד' א"נ
גבוה י' אלא שאין רוחב ד' דהו'
מקום פטור דלפילו מדרבנן מותר
לטלטל מתוכו לר"ה ומר"ה לתוכו
וכן מתוכו לר"ה ומר"ה לתוכו וכו'
דבטל לגמרי להכא ולהכא אפילו
מדרבנן דליכא מקום חשבו של ד'
טפחים הלכך לא הו' הפסק: **רצא**
אמר אפילו פיסל. מחלקת הרשויות
לפטור מחיוב שבת דלא גרע ממזכ'
ותכלא: **ואודא רצא לעמיה.**
דאמר לעיל [נ"ה]: אפי"ה לענין שבת: **נרשום**
גיטין דמי. דלמרי' כדמ' גיטין כדמורק
(דף ע"ז). דלס הקנה לה חזרו להתגרש
ורק לה גט ונפל על הפיסל שצנח
אינה מגורשת דהא פיסל מקום אחר
הוא בפני עצמו ואינו בכלל חזר
וחזר הקנה לה ולא פיסל דחד
מקום מושל אינש תרי מקומות לא
מושל אינש הוי מפרשין לה הכס
וקאמר רצא רשות שבת דומה
לרשות גיטין דה"נ לענין שבת הויה
הך פיסל מקום חשבו בפני עצמו
ומחלק ראשיות אס הוא ממזכ'

צינעים דמי היכי דלא בטיל פיסל לגבי חזר ה"נ לא בטיל הכא לענין
שבת לגבי חזר ה"ר: וקבעי גמרא לר' יוחנן דאמר המזכר וההזכר מפסיקין
בנכסי הגר [נ"ה]. שלא יקנה בחזקת פטור עד שחזיק בשמיא ואס ארץ
שם לא מזר ולא חזר דלמיה מסוימת כדמירה מה לי אמר רבי
יוחנן כמה לר' R'
לעיל כדאזיל תיירא דמורי והדר אלא משום דשמעין ליה לרבי
יוחנן שיעור אחר קבעי ליה: **פירש רבי מריוס משמו.** של רבי יוחנן:
כל שנקרא על שמו. כל שנקרא (א) על שדה אחד בלשון יחיד על שמו
שקורין לה שדה פלוני שאין אומר שדות פלוני קנה הכל כמכוס אחד:
צי גרומה דפלגיה. כל השדה שהיה הגר משקם בזהו קנה הכל
בנכוס אחד: **מאי חצובה.** איזה דבר הוא ומאי חשיבותו
להחשב כמזכ': **שני פיסח.** בין שבת לשבת בין איש לאיש לפיכך
שאינו יונק לא מכאן ולא מכאן: **לא מנה יהושע כו'.** כדאמר
בפ"ק (לעיל דף יד): יהושע כתב ספרו: **על הגזולין.** כדי להראות
המחומין. ופשיטא דקרא אחא לאשמועין מה טעם חשב אותן עיירות:
כל שהראו הקדוש ברוך הוא למשה. בשעת מיתתו כדמכז
ויראהו י' את כל הארץ את הגלעד עד דן (דברים לז): **חייב**
במעשר. דהס ה' עממיס הכתובים כל מקום. אכל קני קניו וקדמוני
שנתנו לאברהם אבינו (א) בין הבתרים לא יתחייבו במעשר לעמיד לבא
כשיחזירו לנו לעמיד כדאמר ב"ר (א) אי נמי אס ככשו ישראל מהס
אחרי מות יהושע כולן פטורין מן המעשר כדמכז התם זאת הארץ
אשר נשבעתי וגו' (סס) זאת למעוטי הוי שנתוספו לאברהם על
השבעה כן נראה בעיני. ואף על גב דרפאים נמי כמכז באברהם
לא ממעטין ליה דהיינו חיי דלא כתבי התם ומנינו כככשם מהס
כדמכז (דברים א) הוא יקרא ארץ רפאים כלומר היינו רפאים
שינקן לאברהם (א) בין הבתרים: **מאי ר"מ אומר כו'.** כולוה הוי
מנאי בפירוש דקני קניו וקדמוני פליגי: **במתני' נמאלו וזממין.**
שכחו צ' ואמרו להם היאך ראימם חזקה זו והלא בזהו הזמן עמנו
היימם במקום פלוני: **שנמלן לו אס הכל כפי דמי קרקע שהיו**
רואים להפסידו יגבה מהן כדמכז (דברים יט) כאשר זמס ולא
כאשר עשה לבד קרקע שלו שיעול מן המחזיק: **שנים בראשונה**
כו'. דהיינו ג' כמות ל' השנים כת לשנה כת לשנה אס
נמאלו וזממין כולם: **ל' שנמלן צינע.** כל כת מתן השלש דג'
כמות הס וק"ל (א) (מכס ה): אין עדים נעשים וזממין עד שזמנו כולם:
שלשה

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

נו.

אבר פיסל לא. הקשה ריב"א והלא פיסל היא כדמילת דזהורק
(גיטין דף עז: ושם ד"ה פליג) מפרש דפיסל דהו גבי גט
רשות לעממה כגון דלא גבוהה י' א"כ משמע דגבוהה ג' (א) ומסממא
איירי כדמכז ארבעה דלא אשכחן רשות בפני עצמו שהוא חשיב
בפחות מארבעה ועמוד גבוה ג' ורמז

ד' כד"ה הו' כדמילת וא"כ אמאי
קאמר אכל פיסל לא וי"ל דמ"מ הואיל
וקטן הוא כל כן כמילת לא חשיב
לאזי להפסיקין צ' ראשיות כדמילת (א):
אין שם לא מצר בו. אטומאה
קאי כדמכז כדמילת דהא פיסל
דטהרות (פ"ה) דקמני הנכנס לבקעה
צימות הגשמים וטומאה צדה פלוני
אמרו לפני רבי אליעזר הרי היא של
רש"י פירש רבי מריוס משמו כל שש
לה שם בפני עצמה כו' (א) ולא כפ"ה
דפירש משמו דקאמר רבי מריוס
היינו משמו של רבי יוחנן:

העומדות על הגבולים. אין
לפירש על הגבולים

של א"י דכמה עיירות חשיב שם
באמצע א"י אלא גבולים כל שש
ושש וכו': **ב"ר שהראהו ב"ר.** טפי
הוה ליה למינקט מה שחשב באלה
מסעי שמונה עיירות של המזר ושם
מפורש היטב תחום של ארץ ישראל:
חייב במעשר. וא"ת וכללא הוא
והלא הרבה כרכים ככשו
עולי מצרים ולא ככשו עולי צבל
ולא נחצינו במעשר א"פ שהאלס
למשה וי"ל דקסדר קדושה ראשונה
קידשה לשעמה וקידשה לעמיד לבא
והשם נחא שלא תקשי כל לאחיי
מאי דאחא לאחיי כרכים שכשו עולי

מזרים ולא ככשו עולי צבל: **לאפוקי מאי.** תימה מאי קאמר
לאפוקי מאי והא כל קאמר דמשמע לאחיי וי"ל (א) דמשהראהו דייק
דמשמע לאפוקי וא"ת ולימא לאפוקי חו"ל וי"ל דאין לו חידוש ולכן
אמר לאפוקי קני וקניו וקדמוני אף על גב דמא"י הס: **הר שיעיר**
עמון ומואב. תימה דמשמע דעמון ומואב לא ככשו עולי
מזרים ובספ"ק דיצמות (דף טו. ושם) אמרין עמון ומואב מעשרין
מעשר עני בשביעית דאמר מר הרבה כרכים ככשו (א) כו' וקסדר
קדושה ראשונה לא קידשה לעמיד והניחוס יסמכו עליהם עניים
בשביעית ואין לומר דהתם צעמון ומואב שטירו צסחון דהתם
נהג בשביעית דהיינו עבר הירדן דלמרינן בפסחים (דף נ"ג). ג' ארצות
לציוור יהודה ועבר הירדן והגליל (א) ואומר ר"מ דעבר הירדן
היינו ארץ צסחון ועוגו שלא היתה מעמון ומואב (א) ועוד מתרץ ר"מ
דיצמות נמי איירי צעמון ומואב שלא טהרו צסחון כדמכז (א) ולא
צא לפרש התם אמאי אין בשביעית נוהגת שם דהא חוזה לארץ
היא אלא לפרש למה מעשרין מעשר עני ולא מעשרין מעשר שני
שלא לשנות סדר השנים (א) דמכז ידים (פ"ד משנה א) איכא פלוגתא
ד' אלעזר בן עזריה גור שיעשרו מעשר שני כמו צצבל שלא לשנות
מסדר השנים ור"ט גור שיעשרו מעשר עני כמו צמזרים שהא'
קרובה מעשרין מעשר עני כדי שיהו עניי ישראל נסמכים עליהם
אף עמון ומואב שהם קרובים כו' (א) וא"ת ואמאי לא מייית ציצמות
ההוא טעמא דמזרים דמן במסכת ידים (סס) וי"ל דניחא ליה למימר
טפי הרבה כרכים כו' דלמ"ד לא קידשה הניחו אפי"ה מא"י עממה ליככש
מפני סמך עניים וזה התירון עיקר דכמכז מיתרלא דלא קשיא דר"א
דכ"ר ורבי יהושע אדרבי יהושע (א) ואין להאריך:

ערידיקים אסיא בו. תימה דמשמע אסיא בחו"ל היא
וא"כ היכי קאמר צ' זה בורר (פנהד"ק דף טו. ושם)
רבי חייא בר זרונקי ור"ש בן יהודה הו' קאזלי לעבר השנה צעסא
והמניח צפ"ק דסנהדרין (דף יא: ושם ד"ה אין) דאין מעשרין אלא ביהודה
וצעסלמא ר"מ דעירב שנה צעסא (מגילה יא:). איכא למימר דלא הניח
כמותו צא"י כדאמרין בצרכות (דף סג.) אר"ע אלא ר' חייא ור"ש ליכא
למימר דלא הניחו כמותן דהא ר"ל הו' קרי להו רועי צקר וחשודים
על הצביעות וי"ל דההוא לעבר היינו חשודים כמו ועירב שלש שנים
זו אחר זו דפרק קמא דהתם (פנהד"ק דף יא:). שדך דהא שנה צביעות
היתה (א) ומני התם (סוף פ"ק) (דף יג:). דאין מעשרין שנים בשביעית (א):
משלשין

עין משפט גר מצוה

רנב א מיי פ"ה מהל'
שבת הלכך כד:
רנב ב מיי פ"ה מהל' וזיה
ה"י יג ופי' בשנות
ובמ"מ ובל"מ טו"ש צ"ח
פי' עיר ספיקו ז:
רנב ג מיי פ"ה מהל'
מחומות וע"ש כל
הפסק:
רנב ד מיי פ"ה מהל'
עדות הלכה ז טור
ח"מ סי' נח:

רבינו גרשום

אמר רבה. היכא אמרי'
לשתי ראשיות פטור הוא
שיש חיוב חטאת ביניהן
כגון מקום שהוא רח"י
בין אלו ב' ראשיות הרבים
כגון עמוד גבוה י' ורחב
ד' מפסיק בין אלו ב'
ראשיות האולי דהוא מקום
חשוב שאם היה מצוי
גרומה שלם בידו ומתוך
לח"ה חיוב חטאת להכי
יש לו להפסיק
כשהוציאן לחצאין דפטור:
אבל כדמילת לא. הוי הפסק
ובצטרפין רוחיב: אפי'
פיסל. הוי הפסק לשבת
לאר"ה מצטרפין: פיסל. היינו
חזינה של עץ שגומה
מ"י ואינה רחבה ד' דהיינו
כל שהוא כעין צצר וחצב:
רשות שבת כרשות גיטין
דמי. מה לענין גט מפסיק
שאר זרק לה גט על
הפיסל והיא עומדת על
הקרקע או עומדת על
הפיסל ארץ הגט על
הקרקע אינו גט עד שהיו
היא ויהיה במקום אחד כך
מפסיק נמי לענין שבת בין
שני חצאי גרומה לפטור:
אין שם לא מצר ולא
חצב. בכבשי הגר והחזיק
בה אחד בכבושו: מאי.
עד היכן קנה: כל שנקראת
על שמו. של גר וכו':
הכי דמי נקראת על שמו:
לא מנה יהושע ארץ ליה ב'
נגומה דפלגיה גר. כל
השדה שהיו משקף הגר
מבורר וכו' זה בה: שבו
תיחם. בין איש לחבירו:
לא מנה יהושע בספרו:
אלא עיירות העומדות
על הגבולים של א"י
מכלל דאחרני הוי טובא
שלא היה יכול להחזיקו:
קני וקניו וקדמוני. דברת
הקביה לאברהם אבינו.
שאלה שנה ראשונה:
ושנים בשנה שניה ושנים
בשלישית ונמצא וזממין.